

INFORMACJA DODATKOWA

I.	Wprowadzenie do sprawozdania finansowego, obejmuje w szczególności:
1.	
1.1	nazwę jednostki Gmina Rychwał
1.2	siedzibę jednostki Rychwał
1.3	adres jednostki Plac Wolności 16 , 62-570 Rychwał
1.4	podstawowy przedmiot działalności jednostki - Kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej, - Edukacja, - Opieka społeczna, wypłata świadczeń wychowawczych, rodzinnych, stypendiów i innych.
2.	wskazanie okresu objętego sprawozdaniem Rok obrotowy od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
3.	wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne Gmina, łącznie z 11 jednostkami
4.	omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)

- 1) W jednostce stosuje się następujące zasady wyceny aktywów i pasywów:
  - a) wartości niematerialnych i prawnych oraz środki trwałe na dzień bilansowy wycenia się wg wartości początkowej pomniejszonej o odpisy umorzeniowe i odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości, natomiast w ciągu roku te pochodzące z zakupu wg cen nabycia, otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji organu – wg kosztu historycznego, otrzymane nieodpłatnie na podstawie spadku lub darowizny- wg wartości rynkowej z dnia nabycia , chyba że umowa darowizny lub nieodpłatnego przekazania określa tę wartość, ujawnione- wg. wartości wynikającej z dokumentów , a w przypadku braku dokumentów wg wartości rynkowej z dnia ujawnienia,
  - b) materiały na dzień bilansowy i w ciągu roku wg rzeczywistych cen zakupu,
  - c) należności i zobowiązania na dzień bilansowy w kwocie wymagalnej zapłaty , w ciągu roku wg. wartości nominalnej wynikających z dokumentu , środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wg. wartości nominalnej.
- 2) Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o wartości powyżej 7.000,00 zł podlegają umorzeniu okresowo, metodą liniową , jednorazowo na koniec roku kalendarzowego za cały rok lub na koniec okresu, w którym dokonano sprzedaży, zbycia, itp. Przy zastosowaniu stawek ustalonych dla danego składnika majątku w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych.
- 3) Jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do użytkowania umarzone są : odzież i umundurowanie, meble i dywany, inwentarz żywy , pozostałe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne o wartości nie przekraczającej 7 000,00 zł
- 4) Wartość środka trwałego ulega zwiększeniu jeżeli nakłady na jego przebudowę, rozbudowę, adaptację lub modernizację przekraczają 7 000,00 zł
- 5) Na potrzeby wyceny bilansowej wartość gruntów nie podlega aktualizacji.
- 6) Na potrzeby sporządzania informacji dodatkowej nie ustala się aktualnej wartości rynkowej środków trwałych .
- 7) Długoterminowe aktywa finansowe to aktywa finansowe obejmujące akcje i udziały w obcych podmiotach gospodarczych. Na dzień przyjęcia do ewidencji wyceniane są w cenie nabycia. Na dzień bilansowy udziały w innych jednostkach oraz inne inwestycje długoterminowe wyceniane są w cenie nabycia pomniejszone o odpisy aktualizujące.
- 8) Zakupione materiały , odpisuje się w ciężar kosztów w miesiącu zakupu po rzeczywistych cenach zakupu, z tym że wartość nie zużytych materiałów ustala się w drodze spisu z natury na dzień bilansowy i wprowadza na stan zapasów, korygując koszty o wartość tego stanu pod datą przeprowadzenia inwentaryzacji . Wartość stanu końcowego materiałów wycenia się metoda FIFO.
- 9) Artykuły spożywcze zakupione na potrzeby stołówki podlegają ewidencji ilościowo-wartościowej. Rozchód materiałów wycenia się metodą FIFO.
- 10) Koszty zakupu materiałów zalicza się w całości do kosztów okresu, w którym je poniesiono.
- 11) Wartość należności aktualizuje się , uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego .
- 12) Odpisy aktualizujące należności dokonywane są nie później niż na dzień bilansowy.
- 13) Odsetki od należności i zobowiązań ujmują się w księgach w momencie ich zapłaty, ale nie później niż ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec kwartału.
- 14) Wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych środków trwałych używanych na podstawie umów najmu , dzierżawy i innych umów jednostka ustala na podstawie zawartych umów lub z polis ubezpieczeniowych albo w przypadku braku danych w tym zakresie wartość może zostać ustalona szacunkowo przez jednostkę we własnym zakresie na podstawie cen rynkowych podobnego przedmiotu.
- 15) Wynik finansowy jednostki ustalają zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat.
- 16) Ponoszone koszty ujmują się tylko na kontach zespołu 4 „ Koszty według rodzajów i ich rozliczenie”.

5.	inne informacje
	Nie dotyczy
II.	Dodatkowe informacje i objaśnienia obejmują w szczególności:
1.	
1.1.	szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, dla majątku amortyzowanego – podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia
	Załącznik nr 1, Załącznik nr 2 ,
1.2.	aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami
	Nie dotyczy
1.3.	kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych
	Załącznik nr 3
1.4.	wartość gruntów użytkowanych wieczysto
	Nie dotyczy
1.5.	wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu
	Załącznik nr 4
1.6.	liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych
	Załącznik nr 5
1.7.	dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych)
	Załącznik nr 6
1.8.	dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym
	Nie dotyczy
1.9.	podział zobowiązań długoterminowych o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty:
a)	powyżej 1 roku do 3 lat

	1 756 400,00 zł
b)	powyżej 3 do 5 lat
	3 320 000,00 zł
c)	powyżej 5 lat
	9 447 500,00 zł
1.10.	kwotę zobowiązań w sytuacji gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego
	Nie dotyczy
1.11.	łącną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń
	Nie dotyczy
1.12.	łącną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń
	Załącznik nr 7
1.13.	wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie
	Zwroty opłat za przyłącze do kanalizacji sanitarnej w kwocie 875,00 zł
1.14.	łącną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie
	760 301,70 zł
1.15.	kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze
	Załącznik nr 8
1.16.	inne informacje
	Brak
2.	
2.1.	wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów
	Nie dotyczy
2.2.	koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym
	Załącznik nr 9

2.3.	kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie
	Nie wystąpiły
2.4.	informację o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych
	Nie dotyczy
2.5.	inne informacje
	Najwyższe dochody uzyskane z tytułów: -Subwencji 13 079 489,00 zł -Dotacji 11 748 990,04 zł -Udziałów w PIT 4 255 573,00 zł -Pozyskanych środków z UE 3 813 958,21 zł
3.	Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki
	Lista jednostek budżetowych objętych sprawozdaniem: 1. Urząd Gminy i Miasta w Rychwale 2. Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Białej Panińskiej 3. Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Dąbroszynie 4. Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych w Grochowach 5. Szkoła Podstawowa im. Generała Władysława Andersa w Jaroszewicach Grodzieckich 6. Szkoła Podstawowa im. Marii Dąbrowskiej w Kucharach Kościelnych 7. Szkoła Podstawowa im. Arkadego Fiedlera w Rychwale 8. Zespół Przedszkoli w Rychwale 9. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rychwale 10. Przedszkole Samorządowe „Leśne Skrzaty” w Siąszycach 11. Przedszkole Samorządowe „Plastuś” w Rychwale

Tabela dla środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych z podziałem na grupy rodzajowe środków trwałych z uwzględnieniem stanu początkowego z dalszym podziałem na zmiany stanu w ciągu roku obrotowego z tytułu zwiększenia i zmniejszenia stanu oraz z dalszym podziałem na przyczyny ich powstania z następujących tytułów: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego

Lp.	Specyfikacja	Stan na początek roku	Zwiększenia				Zmniejszenia				Stan na koniec roku
			aktualizacja	nabycie	przemieszczenie wewnętrzne	inne	aktualizacja	rozchód	przemieszczenie wewnętrzne	inne	
1.	Środki trwałe	69 326 720,23		6 248 624,78		1 379 171,51				1 072 951,68	75 881 564,90
1.1.	Grunty	4 003 998,64		2 874,00		114 120,00				46 619,00	4 074 373 64
1.1.1.	Grunty stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego przekazane w użytkowanie wieczyste innym podmiotom	56 830,30									56 830,30
1.2.	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	62 235 450,28		6 245 750,78		1 115 333,66				952 333,86	68 644 200,86
1.3.	Urządzenia techniczne i maszyny	2 302 641,64				10 017,92				72 634,86	2 240 024,70
1.4.	Środki transportu	613 045,70				139 699,99					752 745,69
1.5.	Inne środki trwałe	171 583,97								1 363,96	170 220,01
2.	Pozostałe środki trwałe	2 003 479,53		196 169,91		124 475 82		58 495,00		132 390,08	2 133 240,18
3.	Zbiory biblioteczne	342 754,37		66 994,13		568,00					410 316,50
4.	Wartości niematerialne i prawne	82 371,69		1 393,59						2 085,57	81 679,71

Tabela dla umorzenia środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych z podziałem na zmiany stanu w ciągu roku obrotowego z tytułu zwiększenia i zmniejszenia stanu oraz z dalszym podziałem na przyczyny ich powstania z następujących tytułów: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego

Lp.	Specyfikacja umorzenia	Stan na początek roku	Zwiększenia				Zmniejszenia				Stan na koniec roku
			aktualizacja	umorzenie za okres	przemieszczenie wewnętrzne	inne	aktualizacja	rozchód	przemieszczenie wewnętrzne	inne	
1.	Umorzenie środków trwałych	26 694 436,83		2 309 270,81		453 550,08				517 530,98	28 939 726,74
1.1.	Umorzenie gruntów										
1.2.	Umorzenie budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej	24 470 336,31		2 076 673,47		446 597,69				446 597,69	26 547 009,78
1.3.	Umorzenie urządzeń technicznych i maszyn	1 446 162,21		230 121,61		6 952,39				69 569,33	1 613 666,88
1.4.	Umorzenie środków transportu	613 045,70									613 045,70
1.5.	Umorzenie innych środków trwałych	164 892,61		2 475,73						1 363,96	166 004,38
2.	Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych	2 003 479,53		314 395,73		6 250,00		58 495,00		132 390,08	2 133 240,18
3.	Umorzenie zbiorów bibliotecznych	342 754,37		66 994,13		568,00					410 316,50
4.	Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych	82 371,69		1 393,59						2 085,57	81 679,71

Tabela dla odpisów aktualizujących wartość długoterminowych aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych z uwzględnieniem wartości odpisów aktualizujących dokonanych w trakcie roku obrotowego

Lp.	Specyfikacja	Wartość prezentowana w bilansie w zł i gr	Wartość odpisów aktualizujących dokonanych w trakcie roku obrotowego w zł i gr
1.	Długoterminowe aktywa niefinansowe		
2.	Długoterminowe aktywa finansowe	100 680,84	20 610,00

Tabela dla dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartości aktywów trwałych dla długoterminowych aktywów finansowych (030)

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na początek roku	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku
1.	Długoterminowe aktywa finansowe, z tego:	80 070,84	20 160,00		100 680,84
1.1	Akcje i udziały	80 070,84	20 160,00		100 680,64
1.2	Papiery wartościowe długoterminowe				
1.3	Inne				

Tabela dla wartości środków trwałych nieamortyzowanych lub nieumarzanych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu

Lp.	Grupa środków trwałych według KŚT	Stan na początek roku	Zmiany w trakcie roku		Stan na koniec roku
			Zwiększenia	Zmniejszenia	
1.	Chodnik przy drodze powiatowej w Jaroszewicach Rychwalskich	88 443,42			88 443,42

Tabela ilościowo-wartościowa dla papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz innych papierów wartościowych

Papiery wartościowe	Stan na początek roku		Zwiększenia		Zmniejszenia		Stan na koniec roku obrotowego	
	liczba	wartość w zł i gr	liczba	wartość w zł i gr	liczba	wartość w zł i gr	liczba	wartość w zł i gr
Akcje	5	15 305,00	5	15 305,00			10	30 610,00
Agencja Rozwoju Regionalnego w Koninie	5	15 305,00	5	15 305,00			10	30 610,00
Udziały	1 328	1 328 000,00	17	17 000,00			1345	1 345 000,00
Oświetlenie Uliczne i Drogowe	136	136 000,00	17	17 000,00			153	153 000,00
Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi	5	5 000,00					5	5 000,00
PGKiM Rychwał	1 187	1 187 000,00					1187	1 187 000,00
Dłużne papiery wartościowe								
.....								
Inne papiery wartościowe								
.....								
Wkład Pieniężny		10 000,00						10 000,00
Wkład wniesiony do Spółdzielni Socjalnej „PORYW” w Rychwale		10 000,00						10 000,00

Tabela dla odpisów aktualizujących wartość należności z podziałem według pozycji bilansowych, w tym dla należności finansowych, z dalszym podziałem na przyczyny zmian z tytułu zwiększenia wartości odpisu, zmniejszenia wartości odpisu w związku z jego wykorzystaniem, a także rozwiązania, które umożliwią prezentację występujących pozycji

Lp.	Odpisy aktualizujące należności według pozycji	Stan na początek roku	Zwiększenia w roku obrotowym	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na koniec roku
1.	Należności długoterminowe					
2.	Należności krótkoterminowe, z tego:	35 253,54	3 230,59			38 484,13
2.1.	należności z tytułu dostaw i usług	11 893,18				11 893,18
2.2.	należności od budżetów					
2.3.	należności z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń					
2.4.	pozostałe należności	23 360,36	3 230,59			26 590,95
3.	Należności finansowe	1 353 257,79	60 058,17			1 413 315,96

Tabela dla wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze

Wyszczególnienie	Kwota wypłaconych świadczeń pracowniczych w zł i gr
a) odprawy emerytalne i rentowe	58 918,35
b) nagrody jubileuszowe	258 384,29
c) świadczenia urlopowe	160 334,14
d) inne	20 067,80

Tabela dla kosztów środków trwałych w budowie z podziałem umożliwiającym wyodrębnienie kosztów powstałych w trakcie roku obrotowego z tytułu odsetek i różnic kursowych

Wyszczególnienie	Koszty wytworzenia środków trwałych w roku ubiegłym			Koszty wytworzenia środków trwałych w roku bieżącym		
	ogółem	w tym:		ogółem	w tym:	
		odsetki	różnice kursowe		odsetki	różnice kursowe
Środki trwałe oddane do używania w roku obrotowym	647 002,12			6 002 979,60		
Środki trwałe w budowie	154 856,34			340 900,52		